

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/55/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8209202328
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8209202328.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v spore žalobkyne: I. R., T. XXX N. XXX/XX, XXX XX A., zastúpenej K. R. U., R. 2, XXX XX V., proti žalovanej: T. F., J.. L. XXX/XX, L., právne zastúpenej JUDr. Petrom Frajtom, advokátom, so sídlom v Košiciach, Garbiarska 5, 040 01 Košice, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 6C/97/2009-197 zo dňa 27.10.2016 takto jednohlasne

rozhodol:

M e n í rozsudok tak, že žalobu z a m i e t a .

Žalovaná m á n á r o k na náhradu trov konania vo vzťahu k žalobkyňi v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

Predmet konania

1. Predmetom konania je určenie vlastníctva k pozemku, č. XX/X o výmere 1235 m², záhrada v k. ú. Q., obec Q., okres F., vyznačenej na geometrickom pláne č. XXXXXXXX-XX/XX. Žalobu odôvodnila tým, že na základe rozhodnutia č. D 395/88 zo dňa 27.07.1988 nadobudla spolu so súrodencami dňom 10.06.1988 (dňom úmrtia otca) viaceré nehnuteľnosti. Tvrdila, že týmto vstúpila do užívania nadobudnutých pozemkov spolu s pozemkom, časťou pozemku č. XX/X /diel 6/ o výmere 719 m² a časťou pozemku č. XX/X /diel 7/ o výmere 1235 m², znázornených na vyššie citovanom geometrickom pláne, ktoré boli už od roku 1958 užívané jej otcom.

2. Právny predchodca žalovanej a žalovaná vo svojej procesnej obrane tvrdili, že nárok žalobkyne neuznávajú. Z dedičského rozhodnutia Štátneho notárstva Bardejov č. D 395/88 zo dňa 27.07.1988 je zrejmé, že žalobkyňa a jej dvaja súrodenci nadobudli po ich nebohom otcovi vlastnícke právo v podiele každý v podiele 1/3 k majetku pozostávajúceho z nehnuteľností, ktoré sú v tomto rozhodnutí presne a zrozumiteľne vymedzené. Tvrdenia žalobkyne o jej užívaní pozemku číslo XX/1 /diel 7/ o výmere 1235 m² označili za pravdivé, ale s tým, že žalobkyňa ho užíva nie ako svoj vlastný, a tak isto ho užíval aj jej nebohý otec.

Obsah napadnutého rozhodnutia

3. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „určuje, že žalobkyňa I. R., rod. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. XXX N. XXX/XX, XXX XX A., je výlučnou vlastníčkou parcely č. XX/X o výmere 1235 m², záhrada v k. ú. Q., obec Q., okres F., graficky podľa stavu zmien vyznačenej na geometrickom pláne č. XXXXXXXX-XX/XX vyhotovenom Geo Comp Bardejov s.r.o. so sídlom v Bardejove dňa 13. 05. 2008, autorizačne overeného dňa 14. 05. 2008 a úradne overeného

dňa 21. 05. 2008 Správou katastra v Bardejove. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100 %.“

4. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že skutkovo mal za preukázané, že starý otec žalobkyne sa stal výlučným vlastníkom - pozemkov č. XX/X a XX/X na základe titulu nadobudnutia D 135/1979 a 8C/275/83 - 21 (rozhodnutie súdu). Ďalej to, že žalobkyňa užívala sporný pozemok od roku 1988 po smrti svojho otca.

5. Prijal právny záver, že žalobkyňa uniesla dôkazné bremeno ohľadom tvrdených skutočností týkajúcich sa oprávnenej držby a preukázala, že minimálne od roku 1988 odo dňa úmrtia otca, mala nehnuteľnosť, ktorú obhospodaroval jej právny predchodca, bral z nej úžitky, ohradil ju, v dobromyseľnej držbe, keď ju v jej užívaní nikto žiadnym relevantným spôsobom nerušil, ani nespochybnil oprávnenosť držby nehnuteľnosti. Naopak žalovaná neuviedla relevantné dôvody, pre ktoré nedošlo z jej strany, resp. zo strany jej právneho predchodcu k namietaniu užívania pozemkov žalobkyňou. Pasivitu odôvodňovala predchádzajúcimi dobrými vzťahmi medzi právnymi predchodcami, avšak podľa názoru súdu takéto tvrdenie vo vzťahu k temer 50 ročnej pasivite (plot právnym predchodcom žalobkyne bol postavený v roku 1960) a nezájmu a nestaraniu sa o vlastníctvo, neobstojí. Vzhľadom na uvedené súd žalobe vyhovel.

6. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 C.s.p. Žalobkyňa bola úspešnou stranou sporu, súd jej priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

7. Poukázal na ustanovenie § 129, § 130, § 132 ods. 1, § 134 OZ, zákona číslo 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“).

Obsah odvolania a obsah vyjadrení k odvolaniu

8. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie žalovaná. Namietala nesprávne právne závery súdu prvej inštancie. Poukazuje na to, že súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že vykonaným dokazovaním bola preukázaná dobromyseľnosť žalobkyne. Podľa názoru žalovanej však súd neposúdil správne dobromyseľnosť z objektívneho hľadiska, t.j. či žalobkyňa pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mala alebo mohla mať pochybnosti, že užíva vec, ktorej vlastníctvo nenadobudla. Poukazuje na to, že z rozhodnutia Notárskeho úradu zo dňa 27.07.1988 č. D 395/88 vyplýva, že žalobkyňa nadobudla vlastnícke právo iba v podiele 1/3 k celkovému majetku. Majetok poručiteľa je presne a zrozumiteľne vymedzený a nie je možné si ho mylne zameniť s inými nehnuteľnosťami. Z objektívneho hľadiska tak mal súd zohľadniť, že žalobkyňa nemala náležitú opatrnosť, aby po dedičskom konaní mala pochybnosť, že užíva nehnuteľnosť, ktorej vlastníctvo nenadobudla, nepreukázala dobromyseľnosť. Poukazuje na výpoveď manžela žalobkyne, ktorý uviedol, že pred rokom 2008 prišli vyjednávať ako rodina podmienky prevodu vlastníctva pozemkov potom čo ho R. F. upozornil a bolo to po smrti otca, že predmetná nehnuteľnosť je vo vlastníctve R. F.. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, zamietol žalobu a priznal jej náhradu trov konania. V prípade potvrdenia žiadala pripustiť dovolanie.

9. Vyjadrenie k odvolaniu žalobkyňou nebolo podané.

Hodnotenie odvolacieho súdu

10. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťal (§ 355 ods. 1 C.s.p.), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 365 C.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 C.s.p.) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 C.s.p.), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 C.s.p.), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 C.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219

ods. 3 C.s.p.), a dospel k záveru, že je potrebné napadnutý rozsudok zmeniť postupom podľa § 388 C.s.p.

11. Podľa § 470 ods. 1, 2 zákona č. 160/ 2016 Z. Z Civilný sporový poriadok (ďalej len C.s.p.), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany.

12. Odvolateľka vo svojom odvolaní namieta nesprávne skutkové zistenia súdu prvej inštancie a na to nadväzujúci nesprávny právny záver.

13. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkového stavu zisteného vykonaným dokazovaním, keď mal za preukázané, že žalobkyňa svoje tvrdenia o vstupe do držby sporného pozemku preukázala a vstúpila do jeho držby po smrti svojho otca Y. U. v roku 1988 a za vlastníka sporného pozemku mal byť považovaný aj jej právny predchodca. Vychádzal zo svedeckých výpovedí svedkov S. R. (manžela žalobkyne), K.. T. F. (otca žalovanej), svedkyne E. Z. (starostky obce Q.). Prijal záver, že vykonaným dokazovaním bola preukázaná dobromyseľnosť žalobkyne. Právni predchodcovia žalobkyne už v roku 1960 sporný pozemok oplotili, čo len preukazuje skutočnosť, že držba nimi realizovaná bola oprávnená. Žalovaná ani jej právni predchodcovia žiadnym spôsobom nepreukázali, že by oprávnenia vyplývajúce z vlastníckeho práva realizovali, nakladali s vecou ako vlastnou a zákonné povinnosti s ním súvisiace plnili.

14. Vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu a tvrdení žalobkyne je nutné poukázať na to, že žalobkyňa odvodzuje svoj vstup do držby sporného pozemku po smrti svojho otca Y. U., keď tvrdí, že na základe rozhodnutia č. D 395/88 zo dňa 27.07.1988 nadobudla spolu so súrodencami dňom 10.6.1988 (dňom úmrtia otca) viaceré nehnuteľnosti. Tvrdila, že týmto momentom vstúpila do užívania nadobudnutých nehnuteľností spolu s nehnuteľnosťami - pozemkom, časťou parc.č. XX/X /diel 6/ výkazu zmien ku GP o výmere 719 m² a časťou parc.č. XX/X /diel 7/ o výmere 1235 m², ktoré boli už od roku 1958 užívané jej otcom. Uviedla, že po smrti otca sa v ich užívaní pokračovalo tak, že parcely č. XX/1 /diel 6/ o výmere 719 m² a parc.č. 55/X /diel 7/ o výmere 1235 m² boli užívané spolu s parc.č. XX/ 1 až 4, parc.č. XX a parc.č. XX v domnení, že tieto sporné parcely sú taktiež predmetom dedičstva po jej nebohom otcovi, ktorý tieto plotom ohradené parcely tiež nerušene užíval. Žalobkyňa v žalobe tvrdila, že až v roku 2008 zistila, že parc.č. XX/X /diel 6/ o výmere 719 m² a parc.č. 55/1 /diel 7/ o výmere 1235 m², sú celé formálne vedené na R. F., avšak tieto parcely už od smrti jej otca dňa 10.6.1988 podľa dohody dedičov užívala a užíva ona, pričom ich užívala nepretržite, viac ako 10 rokov, rovnako ako jej otec dobromyseľne ako svoje vlastné, nikým nerušená, preto sa domnieva, že k nim nadobudla vlastnícke právo vydržaním ku dňu 10.06.1998 (č.l. 2 súdneho spisu).

15. Z rozhodnutia Štátneho notárstva v Bardejove zo dňa 27. júla 1988 č. D 395/1988 vyplýva, že žalobkyňa zdedila po svojom otcovi spolu so svojimi súrodencami podiel vo výške 1/3 /jednej tretiny) z nehnuteľností patriacich poručiteľovi, spolu so svojimi súrodencami Y. a R. (č.l. 4 - 5 súdneho spisu).

16. V tejto súvislosti tak je nutné považovať záver súdu prvej inštancie o výlučnom vlastníctve žalobkyne sporného pozemku za nesprávny z nasledovných dôvodov. Zo skutkových záverov vyplýva, že sama žalobkyňa tvrdí, že sa domnieva, že tento sporný pozemok je taktiež predmetom dedičstva po jej nebohom otcovi, ktorý tieto plotom ohradené parcely tiež nerušene užíval, až v roku 2008 zistila, že parc.č. XX/X /diel 6/ o výmere 719 m² a parc.č. XX/X /diel 7/ o výmere 1235 m², sú celé formálne vedené na R. F., avšak tieto parcely už od smrti jej otca dňa 10.06.1988 podľa dohody dedičov užívala a užíva ona. Zo skutkových tvrdení vyplýva okrem iného, že právnym titulom na základe ktorého začala užívanie sporného pozemku je dedičské rozhodnutie z roku 1988 a že až v roku 2008 bolo zistené, že sporná časť pozemku je vlastnícky zapísaná na niekom inom. Podľa názoru odvolacieho súdu tak žalovaná nemohla vydržať celý pozemok, keďže spoluvlastníkmi sú aj jej súrodenci v rozsahu jednej tretiny každý z nich ako dedičia po ich právnom predchodcovi, ktorý mal sporný pozemok užívať ako svoj vlastný. Za tohto stavu sa nemôže s úspechom domáhať toho, aby bola zapísaná ako výlučná vlastníčka žalobkyňa, keďže dedičia, ktorí nadobúdali majetok po poručiteľovi svojom otcovi sa nestali stranami sporu.

17. Podľa § 136 ods. 1 Občianskeho zákonníka, vec môže byť v spoluvlastníctve viacerých spoluvlastníkov.

18. Podľa § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

19. Podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka, oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť a po dobu 10 rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

20. Najvyšší súd Českej republiky v rozsudku zo dňa 19.07.2010 sp.zn. 22Cdo/4166/2008 uverejnený v časopise Soudní rozhledy, 2011, č. 8, str. 289 uviedol, že v prípade, kedy spoločnú nehnuteľnosť výlučne užíva jeden z podielových spoluvlastníkov z titulu podielového spoluvlastníctva, pričom z ospravedlniteľného dôvodu drží súčasne i susediacu časť cudzieho pozemku, napĺňa predpoklady vydržania, vydrží však takýto pozemok v zásade nie výlučne pre seba, ale do podielového spoluvlastníctva, teda i pre ostatných spoluvlastníkov podľa pomeru ich spoluvlastníckych podielov. Tento záver by neplatil v prípade, že by ostatní spoluvlastníci neužívajúci predmetný pozemok neboli so zreteľom ku všetkým okolnostiam v dobrej viere, že im predmetný pozemok ako spoluvlastníkom patrí.

21. Ak sa teda počas celého priebehu konania argumentácia žalobkyne zakladala na tvrdení, že v roku 1988 nadobudla spolu so súrodencami spoluvlastnícky podiel jednu tretinu pozemkov a vstúpila aj do užívania sporného pozemku, nemohla byť dobromyseľná v tom, že užíva pozemok ako výlučná vlastníčka. Všetky nehnuteľnosti v dedičskom konaní nadobudla spolu so súrodencami do podielového spoluvlastníctva a ako podielová spoluvlastníčka výlučne užívala aj spornú časť cudzieho pozemku. Nemôžu tak byť tak splnené predpoklady vydržania takéhoto pozemku do jej výlučného vlastníctva. Mohlo dôjsť len k nadobudnutiu pozemku do podielového spoluvlastníctva s ostatnými dedičmi.

22. So zreteľom na vyššie uvedené dôvody a obsah odvolania dospel odvolací súd k záveru, že prijaté závery súdu prvej inštancie o splnení podmienok vydržania žalobkyňou ako výlučnou vlastníčkou k spornému pozemku sú nesprávne a pristúpil k zmene napadnutého rozsudku postupom podľa § 388 C.s.p.

23. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 a 2 C.s.p. vzhľadom na plný úspech žalovaných v 1. až 6. rade v konaní v rozsahu 100 % priznal im tak náhradu trov celého konania voči žalobcovi.

24. Rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3: 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z.z o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).